

PYHÄ KASTE KIRKOSSA 3

Matti Väisänen, Pyhä kaste kirkossa (Suomen Luther-säätiö, 2001, s.460)

Sanan efektiivisyys

Böömin veljet eivät luottaneet "sakramentin efektiivisyyteen" (145).

- Mutta eikö tämä ole sama kuin luottaminen ex opere operato - oppiin? Sanan efektiivisyys perustuu paitsi Jumalan sanan muodolliseen käyttöön myös ko. henkilön Jumala-suhteeseen. Sanan miekka on toisaalta kaikkien käytössä, mutta vaikuttavaksi se muuttuu vain uskossa vanhurskautettujen kädessä.

Peruskysymys: kellä on Jumalan sana?

Epäuskoinen ihminen ei voi lainkaan käyttää voimallista Jumalan sanan miekkaa. Ei Jumala anna sitä vihollistensa käsiin! Uskovatkin tarvitsevat kehotusta tämän miekan vastaanottamiseen: *"ja ottakaa vastaan pelastuksen kypäri ja Hengen miekka, joka on Jumalan sana"* (Ef.6:17).

Pyhän Hengen saaminen on vedenjakajana sananmiekan efektiivisessä käytössä. Helluntai toi Pyhän Hengen ja myös voimallisen sanan: *"Jotka nyt ottivat hänen sanansa vastaan, ne kastettiin, ja niin heitä lisääntyi sinä päivänä noin kolmetuhatta sielua"* (Apt.2:41).

Vaatimus - lahja

"Vaikka Luther yhtäältä sanoo, että lapsella 'täytyy' olla oma usko, on lapsen oma usko toisaalta kuitenkin koko ajan LAHJA (donum), joka tulee lapsen 'sydämeen' eli joka tulee reaalisesti ja täydellisesti hänen osakseen. Jumala itse antaa sen, mitä hän ihmiseltä 'vaatii'" (145).

- Onpa merkillistä retoriikkaa ja sanaleikkiä! Kyllä tässä tapauksessa "vaatimuksen" voi jättää vaaratta väliin ja sanoa, että Jumala lahjoittaa vauvalle uskon ex opere operato. Moinen vaatimus on turhaa hämäystä, jotta yhteys Roomaan saataisiin hämäretyksi ja kielletyksi.

Tästä Lutherin opista seuraa vääjäämättä:

1. Automaatio
2. Armo on pakkotoimi

Auttaa - ei auta

"Lutherin käsitystä vieraan uskon merkityksestä ei voidakaan ymmärtää, ellei oteta huomioon sitä perustavaa paradoksia, että vieras usko 'ei auta', mutta kuitenkin 'auttaa'. Sijaisuskona se ei tuo vanhurskautta lapsen omaksi, mutta instrumentaalisenä uskona se jopa 'hankkii' lapselle oman uskon... 'rukoilemalla' kirkon usko 'hankkii' lapselle oman uskon" (146).

- Miltä tahoilta tämä "instrumentaalinen" apu tulee? **Prof. Antti J. Pietilä sanoi, että papin muuttaessa seurakuntaan, sieltä saattaa löytyä vain yksi tunnustava kristitty.** "Kirkon usko" on yhtä pitkä kuin leveäkin käsite. Sen määrittely on mahdotonta. Se on mahdollisimman abstraktinen asia. Siinä on selvä roomasävytys.

Edelleen ongelmaksi jää, mikä ratkaisee viime kädessä asian: lapsi vai vieraat? Näyttää siltä, että kaiken aikaa ollaan suuressa epävarmuudessa

koko kysymyksen suhteen. Tästä johtuen joudutaan virittelemään erilaisia varajärjestelmiä: jos ei yksi pelaa niin ehkä toinen - **mutta kun lopulta ei mikään pelaa!**

Tuon sinulle, Kristus, lapsen

"Tässä tuon sinulle, Kristus, pikkulapsen, jonka sinä olet käsenyt kantamaan luoksesi."

- Nämä Lutherin sanat osoittavat, että kasteessa tosiaan lapsi tuodaan Kristuksen luo. Se on sinänsä arvokasta - ja näin meidän tulee tehdä. Toki on huomattava, että kastekäsky liittyy kasteen ja opetuksen saumatomasti yhteen. Kasteen oikeutus on vain siellä, missä on takeet kristillisestä opetuksesta.

Meidän tehtävämme on tuoda lapsi rukoillen Jeesuksen luo, mutta siihen meidän osuus sitten jääkin. Meidän tehtävämme ei ole laatia analyysia ja teologiaa siitä, mitä Kristus tekee ja mitä lapselle tapahtuu - se menee kerta kaikkiaan ulkopuolelle meidän tietomme, mahdollisuuksiemme ja toimivaltamme. *"Minä olen armollinen, kenelle olen armollinen, ja armahdan, ketä armahdan"* (Room.9:15).

Muutamat (mm. MV) pakkaavat koko pelastusopin lapsen kasteeseen. Tässä laitetaan sitten mielikuvitus laukkaamaan ja saadaan aikaan paljon turhaa teologiaa, joka turmelee sekä lapsen että aikuisen asian - ja kokonaisuutena edistää kansan suruttomuutta.

Apostolien tekojen kastetapahtumissa miltei poikkeuksetta kasteen kohteena olivat uskoontulleet aikuiset. Näin kaikki, mitä siellä sanotaan kasteesta, koskee aikuisia. Lisäksi on huomattavaa, **ettei oltu kansakirkkotilanteessa**, vaan kaste ja uskoontulo muodostivat saman kiinteän paketin. **Kun puhuttiin kasteesta, puhuttiin uskoontulosta, ja päinvastoin.**

Jotta meillä olisi jotakin realistista arvioitaessa, mitä Kristus kasteessa tekee, me tarkkaamme hedelmiä. Onko kaste saanut aikaan "uusia luomuksia", vai onko kastetuissa lapsissa esillä ilmeiset turmeltuneen luonnon merkit.

"Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita? Näin jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, mutta huono puu tekee pahoja hedelmiä. Ei saata hyvä puu kasvaa pahoja hedelmiä eikä huono puu kasvaa hyviä hedelmiä" (Matt.7:16-17). -Kasteuudestisyntymisen akilleenkantapää on nimenomaan kokemuksellinen (empiirinen) puoli.

Opetuksen puute?

Tavallinen selitys sille, ettei uudestisyntymisen merkkejä lapsissa ja nuorissa nähdä on se, ettei heitä ole opetettu. Kirkolle, joka on "suurin ja kaunein", **on varsin nöyryyttävää kuulla syytöksiä heikosta opetuksesta.** Varsin monet lapset ovat lisäksi saaneet opetusta uskovassa kodissa olematta kuitenkaan uskovia. Itse elin jumalisessa kodissa 21 vuotiaaksi ennen uskoontuloani. Hengelliset asiat olivat tuttuja, mutta Kristus ja usko eivät. En kokenut uskoon tullessani "palanneeni" mihinkään entiseen, vaan usko, joka tuli minuun, oli "täysin uusi elementti".

Lähellä taikuutta

Helluntailainen **Toivo Haapala** on ulkopuolisena omannut riittävän välimatkan voidakseen arvioida objektiivisesti luterilaista kasteoppia: "Lutherin opetus kummien - varmaan myös vanhempien ja seurakunnan - vieraan uskon`

voimasta lähentelee taikuutta" (147). -Pakanallisessa Suomessa ei tosiaan voida mitään rakentaa kummien ja vanhempien uskon varaan. Pääsääntöisesti he eivät kaiketi ole uskossa. Toisaalta taikuus on helppo ymmärtää "pakanuuden kontekstissa".

Salattu usko

Luterilaisella puolella usein korostetaan "näkytöntä uskoa". Luther vertaa tällaista uskoa uneen (148).

- Luther nimittää tätä myös salatuksi uskoksi. Mutta eikö usko kuitenkin tule hedelmissään esille? Kasteuudestisyntymistä opettaville tämä on vaikea kohta, koska tavallisissa suomalaisissa ei liioin uudestisyntymisen merkkejä havaita. Potentiaalia on 4 miljoonaa, mutta suurennuslasilla saa etsi uudestisyntymisen merkkejä! On pakko julistaa usko salaiseksi ja näkymättömäksi.

Luuloa ja kuvittelua

"Kuullessaan sanan lapset tulevat osallisiksi aistittavan todellisuuden kautta välittyvästä Jumalan sanasta" (149). "Lapsen usko (syntyy) kuultavan ja ulkonaisen sanan välityksellä, joka tavoittaa ensin lapsen 'korvat'" (149-150). "Sana, joka sekä synnyttää kuulemisen että vaikuttaa kuulemisen kautta lapsen uskon, on kreatiivinen ja efektiivinen sana" (151). "Lapset kuulevat vain sen vuoksi, että heille lausuttu sana on luonteeltaan luova sanan...Lutherin koko argumentaatio perustuu siihen, mitä Kristus eli kuultavan sanan lausuja tekee" (151).

-Kuultavan sanan "lausuja" on pappi = Kristus! Nyt olemme alkulähteillä. Nyt se selvisi, miten usko tosiaan vauvassa syntyy!

Vuodatettu usko

Lutherin maininta "vuodatetusta uskosta" on lopullinen niitti ex opere operato - opille. "Hankittu usko ilman vuodatettua on ei-mitään, vuodatettu ilman hankittua on kaikki." "Vuodatettu usko yksin riittää jumalattoman vanhurskauttamiseen" (152). "LUTHER KATSOO, ETTÄ LAPSEN USKO ON VUODATETTUA USKOA" (153). "silloin kristillinen kirkko pyytää, että JUMALA VUODATTAISI HEIHIN USKON" (154). "Lutherin mukaan kaste itse on väline, jonka välityksellä lapsiin VUODATETAAN oma usko" (154).

"Pauli Huhtinen kirjoittaa: Vuodatettu armo on omakohtaisen uskon syntymisen alkusyy" (208).

- Mutta tähän on puhdasta katolista harhaoppia!

Ristiriitainen Luther

Seuraavat Luther-sitaatit ovat MV kirjan ulkopuolelta. Ja nämä ovat selkeässä ristiriidassa MV lainaaman **Luther**- tekstin kanssa: *"Yliopistojen sofistit ja PAAVIN JOUKKIO ovat näihin kysymyksiin sepitelleet seuraavan vastauksen. Pienet lapset kastetaan vailla omaa uskoa olevina, nimittäin siihen seurakunnan uskoon, jonka kummit kastetilaisuudessa tunnustavat, ja sen mukaisesti annetaan kastettaessa lapsukaiselle KASTEEN VOIMASTA synti anteeksi, OMA USKO VUODATETAAN häneen armon kera, ja näin sukeutuu vedestä ja Pyhästä Hengestä uudestisyntynyt lapsi... Tätä VALHETTA ovat he käyttäneet lähtökohtana ja joutuneet niin pitkälle, että ovat opettaneet...että sakramenteilla on sellainen voima, että nauttiessasi sen, vaikka sinulla ei ole lainkaan uskoa...kuitenkin saat armon ja syntien anteeksiantamuksen ilman mitään uskoa. Tämän he ovat johtaneet edellämainitusta käsityksestä, että pienet lapset...ilman uskoa, YKSINOMAAN*

KASTEEN VOIMASTA saavat armon...He puhuvat näin omasta päästään...KAVAHDA TÄTÄ ERHETTÄ" (Kirkkopostilla II, 22, 24, 26).

Ankkurointi Johannes Kastajaan

Luther ankkuroi oppinsa kasteessa tapahtuvasta uudestisyntymisestä tiukasti Johannes Kastajaan. Hän **rakentaa kaiken Johanneksen varaan**. Hän tekee näin sumeilematta kaikista lapsista "Johannes Kastaja", vaikka Johannes oli aivan erikoistapaus; hänen roolinsa pelastushistoriassa oli ainutlaatuinen. Varsin uskalias tempu!

"Entä jos kaikki lapset kasteessa eivät ainoastaan voi uskoa, vaan myös uskovatkin samalla tavalla kuin Johannes äitinsä kohdussa? Emmehän me voi kieltää, että juuri sama Kristus on läsnä kasteen hetkellä ja kasteessa. Onpa kastajanakin hän itse, joka kerran äidin kohdussa tuli Johanneksen luo. Nyt hän puhuu kasteessa juuri samalla tavalla papin suulla kuin hän silloin puhui äitinsä suulla. Koska hän siis nyt on läsnä, puhuu ja itse kastaa, miksei myös USKO JA HENKI tulisi hänen puheensa ja kastamisensa kautta lapseen samalla tavalla kuin se silloin tuli Johannekseen?" (WA 26, 156, 32-40). (alaviite, 157).

- Tähän Lutherin tekstiin on huomautettava, että se ontuu ainakin kolmelta eri kulmalta. 1. Kastettava vauva ei ole Johannes Kastaja, joka oli Jeesuksen edeltäkävijä. 2. Pappi ei ole Kristus. 3. Pappi ei välttämättä ole edes Herran palvelija; Maria oli "Herran palvelijatar": "Silloin Maria sanoi: *Katso, minä olen Herran palvelijatar; tapahtukoon minulle sinun sanasi mukaan*" (Luuk.1:38).

Johannes Kastaja, Maria ja Elisabet eivät kelpaa yleiseksi säännöksi ja esikuvaksi, koska he kaikki olivat pelastushistoriaan liittyviä erityistapauksia. Tähän liittyy se, että he olivat murrosajanhenkilöitä, joista ei ole lupa tehdä esikuvia. He ovat taivaan kirjoissa "suojattuja" nimiä ja henkilöitä.

Lapsen uskon hedelmät

"hän (Luther) selvästi ajattelee siten, että lapsen uskoa seuraavat spontaanisti 'hedelmät'" (158).

- *Tässä olemme tekemisissä tämän näkemyksen akilleenkantapään kanssa. "Heidän hedelmistään te tunnette heidät. Eihän orjantappuroista koota viinirypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita? Näin jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, mutta huono puu tekee pahoja hedelmiä. Ei saata hyvä puu kasvaa pahoja hedelmiä eikä huono puu kasvaa hyviä hedelmiä"* (Matt.7:16-18).

Empiirisuus on tämän näkemyksen heikko lenkki. Jos ajattelemme, että potentiaalisesti testihenkilöitä on 4 miljoonaa, ei testin tekemisen pitäisi olla ylivoimaisen vaikeaa. Pitäisi siis testata, mitä kaste lapselle antaa. Tuottaako siinä saatava usko hyvää hedelmää? Jos testi tuottaa negatiivisen tuloksen, kaste on katsottava tehottomaksi.

"Uskon harjoitus alkaa varsinaisesti sitten, kun kastettu ymmärtää lupauksen sisällön" (164).

- Jos kasteessa tullaan uskoon, Suomessakin pitäisi suorastaan vilistä uskovia lapsia. Uskokoon ken tahtoo - minä en.

Karkeasti ottaen ja yleistäen voitaisiin sanoa kastesyntymisen tuottaneen syntisen ja aviorikkokansan, joka hakee vertaistaan aina Sodomasta asti. Voisiko kansa olla vielä syntisempi ilman kasteuudestisyntymistä?

Samoin kuin Kristus

"Samoin kuin iankaikkinen Isä Kristusta kastettaessa lausui nämä sanat: 'Tämä on minun rakas poikani', samoin hän ottaa lapsikseen kaikki, jotka uskovat ja saavat kasteen" (167).

"Kristusta kastettaessa aukenivat taivaat; samoin meitäkin kastettaessa avautuu taivaan ovi. Kristuksen kasteessa oli läsnä koko kaikkeinpyhin Kolminaisuus; samoin hän on meitäkin kastettaessa läsnä" (168).

"Samoin kuin Kristusta, Välimiestäni ja päätäni kastettaessa taivaat aukenivat, aivan samoin ole avannut minulle paratiisin portin, kun kaste yhdistää meidät toisiimme. Samoin kuin Kristusta kastettaessa Pyhä Henki laskeutui hänen päällensä ja Isän ääni taivaasta kuului vakuuttaen, että tämä on hänen poikansa, samoin sen yhteyden ansiosta, joka minulla on hänen kasteeseensa, minäkin olen päässyt osalliseksi Pyhästä Hengestä ja minut on otettu Jumalan lapseksi" (171).

- Tässä mennään vapaiden suuntien ansaan: Jeesuksesta tehdään kaseasiassa kaiken kansan esikuva! Äsken marssitettiin Johannes Kastaja Jeesuksen edeltäköijä areenalle, nyt itse Jumalan Poika. Ja tämä kaikki esikuvaksi sille, mitä jokaiselle vauvalle kasteessa tapahtuu. **Jos Johannes on erikoisen kutsumuksensa takia aivan sopimaton vertauskohteeksi, Jeesus Kristus, Jumalan ainosyntyinen Poika, on sitä vielä tuhatkertaa enemmän.**

Vertailu ympärileikkaukseen

"Säätäessään ympärileikkauksen Jumala teki liiton kansansa kanssa vanhan liiton aikana (1 Ms 17:11); samalla tavalla meidät otetaan uudessa liitossa kasteen kautta Jumalan liittoon, koska kaste on tullut ympärileikkauksen sijaan (Kl 2:11)" (167).

- Ympärileikkaus ei tuonut Pyhää Henkeä. Oli tarpeen saada "sydämen ympärileikkaus": "*Ympärileikkaa sentähden sydämenne älkääkä olko enää niskureita*" (5 Moos.10:16). Uudessa liitossa vesikasteen lisäksi tarvitaan henkikaste: "Jeesus vastasi: *Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan*" (Joh.3:5).

Kaste tuomioksi?

"Uskottomia heidän kasteensa ei tosin henkilökohtaisesti hyödytä - päinvastoin se on heille tuomioksi" (172).

- Mutta eivätkö vuodatetun armon myötä kaikki uudestisyntyneet, saa Pyhän Hengen ja tule Jumalan lapsiksi kasteessa? Mistä nämä uskottomat sitten sikiävät?

Kirkon pyhyys

"Silti myös heidän (uskottomien) lapsensa, jotka siis syntyvät kirkossa, saattavat kirkon pyhyiden (sanctitas ecclesiastica) kantamina lupauksen lapsina jopa siinä tapauksessa pelastua, että he kuolevat kastamattomina" (172).

- **Mistä kirkon pyhyys syntyy?** Jos ja kun kansankirkko on yhtä kuin maailma, mistä sillä on pyhyys, joka pyhittää kastamattomat lapset? Onko kirkko, jossa kielletään kristinuskon perustotuudet, pyhä? Onko kirkko, jonka tilillä on kymmenien miljoonien marttyyrien veri (Rooman kirkko), pyhä?

Roseniuksen hylkääminen

MV lainaa Lauri Huovisen tekstiä: "Aivan niin kuin Roseniuksella ei sitten Spenerilläkään ole kasteesta oikeastaan muuta sanottavaa kuin varoitus, ettei siihen pidä luottaa. Käytännöllisen uskonelämän kannalta kasteella ei ole mitään merkitystä" (176).

- Raamattu ei puhu ylen paljon kasteesta - lapsikasteesta ei senkään vertaa. Jos Raamattu ei siitä paljon puhu, ei meilläkään ole siitä paljon sanottavaa. Kun nyt kuitenkin **vuosisatojen saatossa on lapsikasteeseen liitetty jos vaikka minkäkaltaista roinaa (esim. Luther)**, on välttämätöntä suorittaa sen puhdistaminen ja riisuminen ja palata alkuasetelmiin - Raamattuun. Tämä on apologiaa!

Eksorkismi poistuu

"Vuoden 1886 kirkolliskokouksessa...Aktista hävisivät eksorkismi sekä abrenuntiaatio...Eksorkismi merkitsee pahojen henkien karkottamista ja abrenuntiaatio irtisanoutumista Perkeleestä ja hänen vallastaan" (188-189).

Martti Simojoki

"Kastevettä verrataan myös niihin vesiin, jotka vedenpaisumuksen aikana kannattivat Nooan arkkiä. Kaste tuo uuden liiton ´pelastuksen arkin`, Kristuksen, meidän elämäämme" (218).

- Kaste tuo pelastuksen arkin meidän ulottuville. Meille jää tehtäväksi sisäänkäyminen!

"Kristus vapauttaa meidät kasteessa synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta. Pyhä Henki alkaa kasteen kautta tehdä meissä työtänsä. Meistä tulee Jumalan lapsia ja Kristuksen kanssaperillisiä" (218).

- Nämä kaikki omistetaan uskolla - epäuskoinen on kastettunakin Jumalan lahjojen ulkopuolella - matkalla helvettiin.

Evankelinen liike on oikeaoppinen

"Evankelinen liike on ollut luterilaisen kasteopetuksen kiistaton puolustaja maassamme" (233).

Matti Väisänen mainitsee arvostamansa evankeliset miehet: F.G.Hedberg, K.V.Tamminen, T.Rapeli, L.Koskenniemi, R.Arkkiä, Seppo Suokunnas, A.E.Koskenniemi, K.E.Salonen, L.Takala, L.Mustajoki, S.Kiviranta, S.Korpinen, E.J.Hakala, J.Bäck.

Lestadiolaiset (SRK)

Monessa asiassa arveluttava SRK (vanhoillislestadiolaiset) näkevät kuitenkin oikein evankeliumin julistamisen:

"Maailmassa opetetaan, että evankeliumin vaikutus ei riipu sananjulistajasta. Tämä väite on epäraamatullinen...vaan julistus on Jumalan sanaa vasta kun sitä julistavat ´Jumalan valtakunnan` sisäpuolella oikein uskovat" (245).

"Jumala vanhurskauttaa ihmisen vain valtakunnastaan saarnatussa evankeliumissa, joka julistetaan Pyhän Hengen voimalla" (247).

"Evankeliumin ja synninpäästön julistajaksi ei kelpaa sellainen, joka ei ole ´Jumalan valtakunnan` ´hengen viran` edustaja" (259).

"Varsinainen uudestisyntyminen tapahtuukin vasta aikuisena parannuksen teossa" (252).

-Tässä kysymyksessä SRK on oikeilla linjoilla.

"Vanhoillislestadiolaisuuden kasteoppi palvelee loppujen lopuksi SRK:n perusdogmia eli seurakuntaoppia" (255).

- Eikö näin voida sanoa myös MV kasteopista suhteessa kansankirkkoon? Kasteuudestisyntymisoppi on nimenomaan räätälöity kansankirkolle!

"Jumalan armon ja syntien anteeksiantamuksen sitominen Jumalan valtakunnasta` eli vanhoillislestadiolaisesta yhteisöstä saarnattuun sanaan on mahdollistanut Jumalan armon ja syntien anteeksiantamuksen joutumisen vallankäytön välineeksi" (262).

- Kaste on halki vuosisatojen ollut kirkon vallankäytön välineenä! Se avulla ihmiset on liitetty kirkon valtapiiriin.

Kirkon ehtoollisoppi

"Luterilaisen kirkkomme opetuksen mukaan ehtoollisen edellytyksenä ei ole jollain tavalla määriteltävissä tai mitattavissa oleva usko, vaan se, että tarvitsee Kristusta`, katuu syntejään` ja ikävöi yhä läheisempää yhteyttä Kristukseen` (Kristinoppi, 65) (258-259).

- Olipa latteasti ja kirkollisesti sanottu! Tunnustuskirjoista löytyy aivan toisenlainen terävyys. Niiden mukaan ehtoollinen voidaan nauttia sekä siunaukseksi että tuomioksi. Vanhoissa ehtoollisvirsissä on selkeä raamatullinen ja luterilainen teologia näiltä osin. Myös **Wislöff** opettaa selkeästi tästä kysymyksestä. Ehtoollinen on tarkoitettu vanhurskautetuille ja uudestisyntyneille; **se ei ole "evankelioimisen sakramentti"**. Saarna kohdistuu erotuksetta kaikkiin, mutta ehtoollinen on uskovien ateria. Ehtoollinen on "vahvistamisen sakramentti". Se on tarkoitettu niille, jotka ovat jo tulleet uskosta osallisiksi. Myös **Pieper torjuu määrätietoisesti avoimen ehtoollispöydän (open communion) epäluterilaisena.**

Tuhannen taalan kysymys: Kenelle sakramentit on annettu, kirkolle vai Jeesuksen opetuslapsille so. uskoville? Vastaus: Matt.28:18-20.

Puhdasoppinen

MV haluaa esiintyä puhdasoppisena luterilaisena. Hän vetää rohkeasti rajoja oikealle ja vasemmalle. Hän haluaa karistaa viimeisetkin lahkolaispäilyt. **Oikea luterilaisuus kulminoituu MV nimenomaan oikeaan kasteoppiin.** Tällä opilla hän erottaa jyvät akanoista. Yksin Raamattu-periaate joutuu "yksin Luther" - periaatteen jalkoihin. Luther ja luterilaisuus - siinä MV aarteet!

Kasteuudestisyntyminen välttämätön (VH)

Koko kansankirkkosysteemi rakentuu tämän opin varaan.

- uskovien yhteisö
- kaikki tasa-arvoisia (ei uskovia ja epäuskoisia)
- papin pätevyys / julistus / sakramenttien jako / synnin päästö
- luottamushenkilöiden pätevyys
- kirkolliskokousedustajien pätevyys

Väisänen ei halua olla uuspietisti

"Henkilökohtaisesti olen koko Kansanlähetyksen olemassaolon ajan vastustanut sanaa 'uuspietismi'. Minulle riittää sana 'evankelis-luterilainen'. Jokainen attribuutti, joka siihen lisätään, vain heikentää sen merkitystä" (263 alaviite).

- Siis MV ei ole koskaan sulattanut uuspietismιά. Tämän liikkeen pohjana on pietismi, kuten nimestäkin ilmenee. Pietismi merkitsi selkeää vasta-voimaa kuolleelle kirkollisuudelle. Pietismin korostus oli nimenomaan henkilökohtaisessa uskonsuhteessa. Uuspietismi taas korostaa evankelioimista ja uudestisyntymistä. Näiden molempien häpeän MV nyt tahtoo karistaa päältänsä. Nämä molemmat ovat käyneet nimeä myöten MV rasiitteeksi. Kun monen uskovan kohdalla on alkanut lähtölaskenta kirkossa viipymisen suhteen, MV lujittaa siteitään kirkkoon.

Puhdasoppinen

MV sanoutuu uuspietismistä irti. Monet merkit viittaavat siihen, että hän on siirtynyt pietismιά edeltäneeseen "puhdasoppisuuden aikaan". Tälle ajalle oli ominaista taistelu puhtaan luterilaisen opin puolesta. Tämän taistelun näkyvimpänä symbolina oli 30-vuotinen sota (1618-1648). Tämän piti olla "viimeinen uskonsota", mutta MV on valmis kaivamaan sotakirveet maasta ja käymään vielä 2000-luvulla taisteluun ainoan oikean autuaaksi tekevän luterilaisen opin puolesta! **Väisäsen sapelinkalistelu on nähtävä puhdasoppisuuden kontekstissa.**

Arkkipiispa Gustaf Johansson (1844-1930)

"missä kastettu ei voi sanaa kuulla, ymmärtää ja uskoa, siinä ei vielä voi tapahtua uudestisyntymistä, vaikka Raamatun mukaan kaste onkin 'uudestisyntymisen peso'" (267).

Professori Antti J. Pietilä (1878-1932)

"ainoa todellinen tie kestävään kasteoppiin on Paavalin kasteopin pohjalle rakennettu aikuiskasteen oppi, josta teologia sitten ex analogi (analogisesti) päättelee mitä lapsikasteesta on ajateltava...Puheen sijalle uudestisyntymisestä on pantava puhe siunaavan persoonallisen Kristuksen läsnäolosta" (269).

"Pienen lapsen uskosta Pietilä kirjoittaa seuraavasti: 'Onko lapsikaste oikea kaste? Vaikuttaako se lapsessa uuden syntymisen? Voiko lapsessa olla uskoa kasteen lahjan vastaan ottamiseksi? Mitä ensiksikin viimeiseen kysymykseen tulee, on siihen päättävästi vastattava kieltäen. Lapsessa ei voi olla uskoa, jos uskolla tarkoitetaan samaa tietoista, luottavaista turvautumista Jumalan lupaukseen kuin vanhemmillakin ihmisillä (Hebr.10,1). Ei ole evankelisen kristillisyyden luonteen mukaista liikkua hämärin käsittein ja haparoin ottein, milloin on kysymys koko kasvatuskristillisyyden perustavasta teosta... Väärin on myöskin väittää, että juuri kaste synnyttää lapsessa uskon, sillä sekin tapahtuisi tajullisen elämän ulkopuolella ja olisi luonnotonta ja maagillista. Mutta jos kaste ei synnytä uskoa, niin se ei synnytä myöskään uudestaan, sillä uusisyntyminen on hengellisesti puhuen juuri uskon syntyminen` (269-270).

Arkkipiispa Aleksi Lehtonen (1891-1951)

"Oli todella suuri vahinko, että Lutherin opetukseen kasteesta näitten ihanien kasteen alkukristillisen merkityksen näin oikein tulkinneitten ajatusten ohessa tuli kohta, joka oli omiaan pitkäksi ajaksi sumentamaan kasteen lahjaa, ja joka vieläkin johtaa tässä ajatukset hämäämään ja

vahingolliseen suuntaan. Tarkoitamme Lutherin oppia pienen lapsen omakohtaisesta uskosta" (270-271).

"Luther opetti, että lapsi todella uskoi, vaikka tämä tapahtui salatulla tavalla. Tähän käsitykseen hänet oli johtanut se, ettei hän voinut hyväksyä Rooman kirkon koneellista, taikamaista käsitystä kasteen vaikutuksesta. Samalla hän oli ottanut vastaan vaikutuksia uudestikastajilta, jotka voimakkaasti korostivat kasteen persoonallisen omistamisen välttämättömyyttä. Näin Luther ei huomannut johdonmukaisesti pitää kiinni kasteen ehdottomasta perustumisesta yksin Jumalan tekoon. Analogia ehtoollisesta vaikutti mukana: oikeaan ehtoollisen nauttimiseen oli usko välttämätön. Luther ei huomannut, että oli kysymys aivan erilaisista sakramentin saajista. Näin jäi hänen kastekäsitykseensä valitettavan heikko ja epäselvä kohta" (271).

"Lutherin oppi lapsenuskosta sisälsi tarkemmin sanottuna sen, että kastetilaisuudessa seurakunta, lähinnä pappi ja kummit, rukoilivat Jumalaa, että hän lahjoittaisi lapselle uskon. Tämä esirukous vaikutti, että lapsi sai sen ennen kastamista. Ellei lapsi olisi uskonut, olisi kastamisen edellytys puutunut" (271).

- Tässä Lehtosen ja Väisäsen tulkinnat Lutherin opista eroavat. Väisänen opettaa, että lapseen KASTEHEDEKELLÄ "vuodatetaan usko". Kun taas Lehtosen mukaan usko tulee lapseen papin ja kummien esirukousten myötä ENNEN KASTETTA. Väisäsen vaihtoehdossa lapsella ei ole ennen kastetta uskoa, kun taas Lehtosen tulkinnan mukaan lapsi omistaa kasteen lahjan uskolla, jonka hän vähän ennen on saanut. Tarkkaan ottaen Väisäsen näkemyksessä ei lapselta vaadita uskoa; vaatimus on pelkkää RETORIIKKAA, koska lapselle annettu kastepaketti sisältää uskon! Toisaalta Lehtosen tulkinnan mukaan kysymys on liian läpinäkyvästä kikkailusta. Pappi ja kummit esirukouksineen on siinä asetettu "paljon vartijoiksi".

"Luther ei huomannut, että usko, josta UT:ssa puhuttiin kasteen yhteydessä (Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu, mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen, Mk 16:16), liittyi lähetyskasteeseen ts. aikuisen kasteeseen, johon se luonnollisesti kuului, mutta että sen soveltaminen pieneen lapseen oli anomalia eli luonnotonta" (271).

"Tämä hämmennys on kauan rasittanut luterilaista kasteoppia. Ajatukset pienen lapsen uskosta ovat sitkeästi eläneet luterilaisessa jumaluusopissa, kirkkokäsikirjoissa ja saarnakirjallisuudessa" (271-272).

"Kaiken sen perustalla, mitä varhaisimman lapsuusiän sieluelämästä tiedämme sekä fysiologisen että psykologisen tutkimuksen pohjalta, on meidän sanottava tämä teoria kuvitelmaksiksi" (272).

"Kerta kaikkiaan on näin ollen luovuttava opista pienen lapsen uskosta, ja annettava Lutherin kasteajatusten päänäkökohdan päästä hallitsemaan" (272).

Väinö Hotti